

WAT IS PERMACULTUUR?

«Permacultuur plaatst de natuur centraal»

NOKERE Permacultuur is een nog vrij onbekende term. Toch zijn er heel wat initiatieven die Vlaanderen op die manier een stukje groener willen maken. Meer zelfs, misschien is het wel 'de' oplossing voor al onze problematieken: op milieuvlak, maar ook op vlak van welzijn.

De term permacultuur is afgeleid van de Engelse woorden 'permanent' en 'agriculture'. Het is een ontwerp-systeem waarbij je, via natuurlijke ecosystemen, probeert te voldoen aan alle basisbehoeften van de mens. De focus ligt niet enkel op de praktische kant, maar het begint steeds meer een rol te spelen in de ethiek. Het gaat steeds om een levensfilosofie van samenwerking tussen alle levende wezens en elementen, waarvan de mens er ook één is. «Het komt neer om drie ethische principes toe te passen op jezelf als reflectie: wat ik doe, is dat ook goed voor de andere, en ook voor de samenleving en de aarde. Je wilt toch je interpersoonlijke relaties goed verzorgen», vertelt Ann Sterckx, ecopsychologe bij Earthwise Education.

De mens is zijn doel in het leven vergeten en loopt er vaak verloren bij. «Er is een idee ontstaan van het creëren van schaarste en valse behoeftes met een bepaalde levensstijl – huisje, tuintje, boompje, prestige – maar is dat wel de essentie van het leven?» vult Sterckx aan. In 2021 zitten er bijna 112.000 mensen thuis met een burn-out. Dat is 40% meer dan in 2017. Volgens Sterckx vormt verbinding met de natuur dan ook de basis. «We leven in een hedonistische maatschappij waarin emoties geen ruimte meer hebben. We willen snel resultaat en staan te weinig stil bij de dingen. Je bent dan bijna alle connectie met jezelf verloren. Hoe kan je dan verwachten dat je gelukkig bent?»

Servaas Blockeel snoeit de wijnranken Foto's Gitte Van der Meersch

VERANDERING IS NODIG

Volgens Bert Dhondt van Voedselbos VZW in Nokere zijn we in een maatschappij beland waarin verandering noodzakelijk is: «Wij verspillen zoveel energie. Dat gebeurt niet in de natuur. Daar wordt die energie juist heel efficiënt ingezet: wat over is, wordt geherinvesteerd om het systeem nog meer te optimaliseren. Dat is ook zo met de relatie tussen mensen. Vroeger had je elkaar nodig, voor de oogst bijvoorbeeld. Er was een gemeenschap. Ik heb het gevoel dat daar nu maar weinig voor in de plaats is gekomen.»

In Vlaanderen zijn er verschillende initiatieven die deze manier van leven proberen te introduceren. Het Voedselbos VZW is zo'n ontmoetings-

plaats. «Deze VZW is opgericht om mensen in contact te brengen met permacultuur. Ondertussen kan je hier al verschillende opleidingen volgen», zegt Dhondt. Dankzij die lessen zijn er al verschillende mensen lokale projecten begonnen om de buurt weer te doen opleven zoals een stadstuin of een voedselbos. Dat is een volledig zelfvoorzienend en klimaatbestendig bos waar veel eetbare planten staan. «Ik geloof eerder in verschillende kleine projecten in een buurt of stad dan in massaproductie, want dan stimuleer je die samenwerking niet meer. Dat is juist waar het allemaal om gaat bij sociale permacultuur», vermeldt Dhondt.

Wie ben ik?

Foto KBS

Ik ben **Gitte Van der Meersch** (21) en afkomstig uit Asse. Ik zit in mijn laatste jaar Journalistiek aan de Arteveldehogeschool en ik heb een passie voor beeld en schrijven.

VERSCHILLENDE INITIATIEVEN

Ook op andere werkerterreinen zijn er bedrijven te vinden die met (sociale) permacultuur bezig zijn. Zo maakt Servaas Blockeel, van Lijsterbes – De Wijngaard in Kortrijk, wijn volgens de principes van permacultuur. «Bijna alles op het veld gebeurt met de hand en er komen weinig tot geen machines aan te pas, maar op die manier help ik de natuur weer een handje», begint Blockeel. Omdat er zoveel werk is, zijn er in de zomer vaak veel extra krachten. «Op die manier creëren we toch wat samenhang en wordt ook het sociale aspect ingevuld», aldus Blockeel.

Ellen Fiers, tuinarchitecte bij Ecogarden in Brussel, is ooit gestart met haar eigen tuin in Frankrijk en daarna met wat projecten bij vrienden. Dat is het startschot geweest van haar eigen bedrijf waarin ze permacultuurtuinen voor particulieren ontwerpt. «Ik zag hoe mijn kinderen genoten van het stukje natuur», zegt Fiers. Ook vindt ze dat er te weinig wordt omgekeken naar de oudere generatie: «Ooit hoop ik workshops te kunnen organiseren voor ouderen, want ook zij verdienen meer dan een betonnen rustoord in die laatste jaren van hun leven.»

Een zelfgemaakte ontmoetingsplaats bij Voedselbos VZW

Ellen Fiers